

Rewitalizacja języka bez udziału jego rodzimych użytkowników: Studium języka bretońskiego w Górnej Bretanii oraz języka łużyckiego na Dolnych Łużycach

Rewitalizacja języków mniejszościowych przez ich społeczności jest często wyzwaniem. Liczba nowych, młodszych użytkowników języka nie jest w stanie nadgonić liczbę umierających, starszych członków społeczności. Co więcej, młodsze pokolenie mogło nauczyć się języka nie w domu rodzinnym, ale, na przykład, w szkole. W niektórych wypadkach rodzice, sami uczący się języka, wysyłają swoje dzieci do konkretnej placówki w celu przyswojenia języka mniejszościowego. Takie osoby nazywamy „nowymi użytkownikami” danego języka (ang. New speakers). Często mogą się czuć odizolowani od reszty rodzimej części użytkowników języka. Może to wynikać z fizycznej odległości od nich, ale także z braku wspólnych zainteresowań. Taka sytuacja ma miejsce wśród młodych rodzin z Górnej Bretanii, z Rennes czy z Nantes, które nie mają kontaktu z rodzimymi użytkownikami języka bretońskiego z Dolnej (zachodniej) Bretanii. Na przykład, młode rodziny w Górnej Bretanii, czy to w Rennes czy Nantes, mogą nie mieć dużego kontaktu z pozostałymi rodzimymi użytkownikami języka bretońskiego w Dolnej (Zachodniej) Bretanii a, wręcz, mogą nie być zainteresowani wiejskim trybem życia jaki ci ludzie prowadzą. Na Dolnych Łużycach, z kolei, w ogóle nie ma już rodzimych użytkowników języka łużyckiego, jednak jest wiele osób i rodzin, które przyjęli ten język jako jeden z (lub, nawet, główny) języków komunikacji dnia codziennego. Nie jest to łatwe przedsięwzięcie biorąc pod uwagę proces "śmierci" języków bretońskiego i łużyckiego, który wcale nie ustępuje. Niezwykle ważnym jest, zatem, aby zrozumieć nie tylko motywacje ludzi, którzy decydują się na taki ogromny wysiłek, ale także w jaki sposób mogą spowolnić proces "śmierci języka", czy wręcz go odwrócić.

Rewitalizacja językowa w takich wypadkach często ma miejsce w ośrodkach zurbanizowanych, nietradycyjnych, bez zaangażowania ze strony użytkowników rodzimych. Projekt ten zakłada analizę właśnie takich sytuacji poprzez wywiady z czołowymi przedstawicielami społeczności (rodzicami, dziećmi, edukatorami) w celu ustalenia, w jaki sposób społeczności „nowych użytkowników” radzą sobie z rewitalizacją i popularyzacją języka „umierającego” mając przed sobą tak wiele wyzwań językowych i społecznych. Projekt zakłada również zaangażowanie badaczy w codzienne życie tych społeczności, aby mogli zaobserwować z boku w jaki sposób język bretoński oraz łużycki są używane i wzbogacane przez ich nowych użytkowników w tej bardzo specyficznej dla języka sytuacji.